

ПРИКАЗ

28.09.2015

г.Казань

БОЕРЫК

№ 225/2-нч

Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына
“орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү турында

“Орлыкчылык турында” 1997 елның 17 декабрдәге 149-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы мәсьәләләре” 2005 елның 6 июлдәге 316 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы турында нигезләмәнең 3 бүлегендәге 3.3 пункттын үтәү өчен

боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының игенчелек тармакларын үстерү бүлеге башлыгы В.Л. Новичковка Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү буенча эшне оештырырга.

2. Расларга:

2.1. Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү турында нигезләмәне боерыкка 1 нче кушымта нигезендә;

2.2. I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү турында гариза формасын боерыкка 2 нче кушымта нигезендә;

2.3. Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү буенча республика комиссиясе составын боерыкка 3 нче кушымта нигезендә;

2.4. Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү буенча эшче төркем составын боерыкка 4 нче кушымта нигезендә;

2.5. Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү буенча Татарстан Республикасы муниципаль районында орлыкчылык торышына бәя бирү акты формасын боерыкка 5 нче кушымта нигезендә.

3. Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының бухгалтерлык исәбе һәм хисапчылык бүлеге башлыгы Ә.Ә. Закировка Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Татарстан Республикасы муниципаль районнарына әлеге боерыкны гамәлгә ашыру

максатларында баручы хезмәткәрләренң командировка чыгымнарын түләүне тәмин итәргә.

4. Әлеге боерыкның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министры урынбасары И.Х. Габдрахмановка йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры
урынбасары – министр

 М.Г. Әхмәтов

**Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына
I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасында орлыкчылык системасын бөртекле, бөртекле-кузаклы культураларның һәм ярма культураларының югары сыйфатлы орлыкларын житештерү һәм чәчү хисабына камилләштерү, Татарстан Республикасында орлыкчылыкны алга таба үстерүне стимуллаштыру, орлыкчылык өлкәсендә дәүләт ярдәме чараларының нәтижелелеген арттыру максатларында эшләнә.

Нигезләмә “Орлыкчылык турында” 1997 елның 17 декабрдәгә 149-ФЗ номерлы Федераль законга таянып язылды.

2. I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусы (алга таба – статус) Татарстан Республикасының агросәнәгать комплексы оешмаларына (алга таба – оешмалар) законнарда каралган дәүләт ярдәменә остәмә чараларына дөгъва итү мөмкинлеген бирә.

Орлыкчылык торышына бәя бирү әлеге боерыкка 5 нче кушымта нигезендә башкарыла.

Орлыкчылык торышына бәя бирү акты буенча 201 баллдан алып 250 баллга кадәр жыйган оешма I категориягә, 150 баллдан алып 200 баллга кадәр – II категориягә керә.

3. Статус бирү өчен календарь елның 15 октябрнән алып 31 октябрнә кадәрге чорда Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгына (алга таба – Министрлык) әлеге боерыкка 2 нче кушымтада каралган форма буенча гариза тапшырган оешмалар карала.

4. Эшче төркем календарь елның 1 ноябрнән алып 15 ноябрнә кадәр, оешмаларның гаризаларына нигезләнәп, гариза бирүче оешмаларның урнашу урыннарына барып, аларның хужалыклары торышына комплекслы анализ ясый, ахырдә орлыкчылык торышына бәя бирү акты төзелә.

5. Эшче төркем орлыкчылык торышына бәя бирү актын календарь елның 20 ноябрнән соңга калмыйча республика комиссиясенә карау өчен тапшыру йөкләмәсен ала.

6. Республика комиссиясе бәя бирү актларын 5 эш көне эчендә карый һәм беркетмәдә күрсәтелгән карау йомгакларын министрға карап тикшерү һәм статус бирү турында боерык чыгару өчен жибәрә.

Министр тарафыннан беркетмә каралау һәм статус бирү турында боерык чыгарылу өчен 3 эш көне бирелә. Боерык чыгарганда министр республика комиссиясе беркетмәсенә таянып эш итә.

7. Министрның статус бирү турындагы боерыгы “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндәге “Татарстан Республикасы Рәсми порталы” Татарстан Республикасы дәүләт мәгълүмат системасы составына кергән Министрлыкның рәсми сайтына куела.

8. Оешмаларга статус бирү буенча орлыкчылык торышына бәя бирү актын төзегәндә хисап елы уңышын алу өчен орлыкның күпме күләмдә сатылуы исәпкә алына (узган елның 1 июленнән алып агымдагы елның 1 июленә кадәр).

9. Статусны раслау һәр 3 ел саен кабат башкарыла (календарь елның 15 октябрәннән алып 15 ноябрәнә кадәр).

10. Статус бирелгән очракта, бюджет ярдәме хужалыкның бөртекле, бөртекле-кузаклы культуралар һәм ярма культуралары орлыклары житештерелә торган бүлекчәсенә генә бирелә.

11. Куелган орлыкларның сыйфатына карата календарь елга икедән күбрәк рекламация алган орлыкчылык хужалыклары 1 елга, ә мондый хәл кабатланган очракта – 3 елга статустан мэхрүм ителә.

2015 елның 28 сентябрдәгә
225-2/пр номерлы
ТР авыл хужалыгы һәм азык-
төлек министрлыгы боерыгына
2 нче кушымта

Татарстан Республикасы
Премьер-министры урынбасары –
Татарстан Республикасы авыл
хужалыгы һәм азык-төлек
министры
М.Г. Әхмәтовка

_____
(гариза бирүченең ФИАи)

ГАРИЗА

Мин, _____,
(ФИАи)

Сездән Нигезләмәдә каралган тәртиптә «орлыкчылык хужалыгы» статусын
бирүне сорыйм.

_____
(имза)

_____
(ФИАи)

« ____ » _____, 2015 ел
Дата

М.У. (булган очракта)

**Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына
I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын биру буенча
республика комиссиясе**

составы

№ т/б	ФИАи	Оешма исеме	Вазыйфа
Комиссия рәисе:			
1	И.Х. Габдрахманов	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Министр урынбасары
2	Р.К. Зиннәтуллин (комиссия секретаре)	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Орлыкчылык һәм химияләштерү секторының әйдәүче киңәшчесе
Комиссия әгъзалары:			
3	В.Л. Новичков	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Игенчелек тармакларын үстерү бүлеге башлыгы
4	Д.А. Яшин	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Орлыкчылык һәм химияләштерү секторы мөдире
5	Ф.Г. Зиннәтов	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Бөртекле һәм техник культуралар секторының әйдәүче киңәшчесе
6	М.Ш. Таһиров	Россия авыл хужалыгы академиясенә Татарстан Фәнни-тикшеренү институты дәүләт фәнни учреждениесе	Директор (киләшү буенча)
7	Ю.В. Еров	Эшен үзе жайга салучы “Татарстанның элиталы өрлыклары” ассоциациясе	Директор (киләшү буенча)
8	В.В. Минһажев	“Россия авыл хужалыгы үзәге” федераль дәүләт бюджет учреждениесенә Татарстан Республикасы буенча филиалы	Житәкче (киләшү буенча)
9	С.Л. Турнин	“Селекция казанышларын сынау һәм саклау буенча дәүләт комиссиясе” федераль дәүләт бюджет учреждениесе филиалы	Башлык (киләшү буенча)

Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына I яки II категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын биру буенча эшче төркем составы

№ т/б	ФИАи	Оешма исеме	Вазыйфа
Эшче төркем житәкчесе:			
1	В.Л. Новичков	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Игенчелек тармакларын үстерү бүлеге башлыгы
Эшче төркем әгъзалары:			
2	Д.А. Яшин	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Орлыкчылык һәм химияләштерү секторы мөдире
3	Р.К. Зиннәтуллин	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Орлыкчылык һәм химияләштерү секторының әйдәүче киңәшчесе
4	Ф.Г. Зиннәтов	Татарстан Республикасы авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы	Бөртекле һәм техник культуралар секторының әйдәүче киңәшчесе
5	М.А. Кашапов В.Н. Егоров Ш.А. Зәйнуллин	Эшен үзе жайга салучы “Татарстанның элиталы орлыклары” ассоциациясе	(киләшү буенча)
6	Р.Р. Хәбибуллин Е.В. Яркәева	“Россия авыл хужалыгы үзәге” федераль дәүләт бюджет учреждениесенең Татарстан Республикасы буенча филиалы	(киләшү буенча)
7	Штат буенча	Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Татарстан Республикасы муниципаль районында авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Игенчелек буенча консультант (киләшү буенча)

2015 елның 28 сентябрдәгә 225-2/пр
номерлы
ТР авыл хужалыгы һәм азык-төлек
министрлыгы боерыгына
5 нче кушымта

**Татарстан Республикасы агросәнәгать комплексы оешмаларына I яки II
категорияле “орлыкчылык хужалыгы” статусын бирү буенча Татарстан
Республикасы _____ муниципаль районының
_____ орлыкчылыгы торышына бәя бирү
акты**

№ т/б	Күрсәткечнең исеме	Балларда бәя	Факт буенча баллардагы бәя
1	<p align="center">Югары квалификацияле кадрлар белән тәмин ителеш</p> <p>агроном юк 1 агроном бар (хужалыкның сөрү жирләре мәйданы 2000 га кадәр) 2 агроном бар (хужалыкның сөрү жирләре мәйданы 2000 га күбрәк) 2 агроном бар, шул исәптән 1 орлыкчы (шул исәптән эш тәҗрибәсе 5 елдан ким булган) үрнәкләр алуға һәм чәчүлекләргә апробацияләргә аккредитацияләнгән белгечнең булуы агрономия факультеты студенты бар хужалык стипендиаты</p>	<p align="center">0 2 3 5 8 5 2</p>	
	Кадрлар буенча барлыгы:	0-15	
2	<p align="center">Орлыкларны сыйфатлы итеп эзерләүне тәмин итә торган матди-техник базаның торышы</p> <p>Орлыкларның кечкенә партияләрен беренчел һәм икенчел чистарту өчен үзкүчешле машиналарның булуы шул исәптән орлык киптергечнең булуы Бер орлык чистарту линиясе бар (орлык чистарту машиналарының тулы комплектын үз эченә ала: беренчел, икенчел һәм соңгы (триер) чистарту машиналары, орлык киптергеч) Ике орлык чистарту линиясе бар, берсендә барлык машиналар да бар, икенчесендә - юк (орлык чистарту машиналарының тулы комплектын үз эченә ала: беренчел, икенчел һәм соңгы (триер) чистарту машиналары, орлык киптергеч) Ике һәм аннан күбрәк орлык чистарту линиясе (орлык чистарту машиналарының тулы комплектын үз эченә ала: беренчел, икенчел һәм соңгы (триер) чистарту машиналары, орлык киптергеч)</p>	<p align="center">3 5 8 12 15</p>	

	Өргөчле илөклө машиналар өчен илөклөрнөң тулы комплекты булу шул исәптән:	3	
	илөклөрнөң номерлары һәм зурлыклары буенча аерып куелганнар	2	
Орлыкларны хәзерләп куюның матди-техник базасы буенча барлыгы:		0-20	

3	Орлыкларны саклауның техник базасы		
	Начар аерыла торган авыл хужалыгы культуралары аерым саклана торган ике һәм аннан күбрәк орлык склады бар	10	
	Складларда авыл хужалыгы культураларын сортлар һәм репродукцияләр буенча урнаштыру схемасы булу	3	
	Орлыкларның культурасы, сорты, репродукциясе, партиясе һәм чәчүлек сыйфатлары күрсәтелгән этикеткалары булу	2	
	Амбар корткычларының булмавы (кондиция турындагы таныклык, сынаулар беркетмәләре, сертификатлар белән раслана)	2	
	Орлыкларны һәм көлтәләргә келәт хезмәткәренә тапшыру акты булу	2	
	Челтәрсиман коймалар белән:		
	орлык складларының 50 проценты	2	
	орлык складларының 100 проценты жиһазланган	3	
	Орлыкларның бозылуын чикли торган жайланмаларның булуы (склад диварларынан конденсат үтеп керүне булдырмый торган изоляция), шул исәптән:		
орлык складларының 50 проценты	2		
орлык складларының 100 проценты жиһазланган	3		
Орлыкларны саклау буенча барлыгы:		25	
4	Орлыкларны агулау техникасы		
	Эшләргә яраклы дип табылган агулау машиналарының булуы	3	
	- барлык культураларга да 1 машина		
	- культуралар төркемнәренә 2 һәм аннан күбрәк машина	5	
	- индивидуаль саклану чаралары белән тәмин ителгән булу	2	
- кулланылачак эремәне эзерләү өчен аерым савыт булу	3		
Орлыкларны агулау буенча барлыгы:		10	
5	Орлыкчылык хужалыгы өчен жиһазлар булу		
	Бар: агроном бүлмәсе	3	
	орлык үрнәкләрен алу өчен шуп	2	
	орлыктагы дымны үлчәгеч	2	
	термоштанга	2	
	1 граммга кадәр төгәллек белән күрсәтүе тикшерелгән лаборатория үлчәве	2	
	сүтелә торган такта	2	
	лаборатория илөкләренә һәм лупаларның булуы	2	

Жиһазлар буенча барлығы:		15	
6	Агрономия документларын алып бару һәм бөртекле культураларның орлыкларын житештерү		
	Басу-кырлар тарихының соңгы 3 елга тутырылган журналы булу	2	
	алып бару сыйфаты	1-3	
	жайга салынган чәчү әйләнеше, шул исәптән орлык чәчү әйләнеше булу	3	
	читтән серкәләнә орган культуралар өчен пространство изоляциясе нормаларының үтәлүе	5	

	чәчү әйләнеше кырлары буенча культураларны урнаштыру карталары булу	2	
	утау эшләрен төрләренә һәм сортларына карап башкару	5	
	сезонлы (язгы-көзгә) кыр эшләрен үткәру эш планында барлык культуралар буенча орлыкларга ихтыяж һәм чәчү нормалары исәпләнү	5	
	хужалыкның орлыкчылык кишәрлекләренә сортлар һәм репродукцияләр буенча чәчү һәм жыю схемалары булу (агымдагы елга факт)	5	
	Югары репродукцияләргә (оригиналь, элита) чәчүгә туры килгән өлеш:		
	- 35 проценттан югарырак	10	
	- 25-35 процент	7	
	- 20-25 процент	4	
	Орлык басуында РСт (күпләп) чәчүлекләре 10 проценттан күбрәк булу	(-) 5	
	Оригиналь орлыкларны үрчетү коэффициенты:	5	
	5 кадәр 0 балл:		
	5-6 1		
	6-7 2		
	7-8 3		
	8-9 4		
	10 күбрәк 5 балл		
	Перспективалы яңа сортларны сынау һәм бәяләү буенча үз делянкалары булу, яисә аларны үрчетү	5	
Бөртекле культураларның орлыкларын житештерү буенча барлығы:		50	
7	Орлыкчылык документациясен алып бару		
	Соңгы 3 ел өчен тутырылган, шнурланган Орлыкларның исәп кенәгәсе булу	5	
	Алып бару сыйфаты	1-5	
	шнурланган Орлыкларның исәп кенәгәсе булмау	(-)20	
	Сортлар чәчүлекләрен апробацияләү һәм теркәү актлары	4	

	Сатып алынган орлыкларга яраклылык сертификатлары булу	4	
	Патентлы сортларга лицензия һәм сублицензия шартнамәләренен, патентсыз сортларга оригинатор белән килешү, әгәр сорт Дәүләт реестрына кертелмәгән булса, яңа сортны үрчетүгә оригинатор белән килешү булу	4	
	Автор хокуклары саклану (роялти түләү)	2	
	Орлыклар партияләреннән үрнәкләр алу актлары	4	
	Үз ихтыяжлары өчен орлыкларны сынау беркетмәләре	4	
	Сорт алмаштыру һәм сорт яңарту планнары (план/факт)	4	
	Чәчелгән авыл хужалыгы культуралары орлыкларының күләме һәм сыйфаты турында хисап	3	

	Орлыкларга Дәүләт стандартлары яки алардан өзәмтә булу	2	
	Чәчүлекләренә апробацияләүгә һәм орлыкларны сертификатлаштыруга заявкалар бирү регламентларының үтәлүе	5	
	бортекле, бөртекле-кузаклы культураларның һәм ярма культураларының орлыкларын житештерү һәм сату планы булу	4	

Документация буенча барлыгы:**50**

8	Орлыкларны житештергәндә башкарыла торган эшләрнең сыйфаты		
	Районлаштырылган һәм Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы боерыгы буенча перспективалы сортлар исемлегенә кертелгән сортларны 80 процентка һәм аннан күбрәккә куллану	10	
	Дәүләт реестрына кертелгән яңа сортларны иң күбе 5 ел куллану һәм районлаштырылмаган сортларны бөртекле ашылык басуларының 50 процентында һәм күбрәгендә үрчетү	15	
	Орлыкларны житештергәндә башкарыла торган эшләрнең сыйфаты буенча барлыгы	25	
9	Сатыла торган орлыкларның сыйфаты		
	1000 орлыкның массасы оригинаторлар һәм (яки) сортларның авторлары, һәм (яки) Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы тәкъдимнәренә туры килә	3	
	Фузариоз һәм гелминтоспариоз авырулары белән зарарлану дәрәжәсе		
	- аз	10	
	- уртача	5	
	- көчле	0	
	фитоанализ юк	(-10)	

	Чәчелә һәм сатыла торган орлыкларның сыйфаты буенча барлыгы:	10	
10	Орлыклар базарында 5 елдан артык эшләү	5	
11	Орлыкчылык хужалыгы селекционерларның һәм орлыкчыларның илкүләм берлеге әгъзасы булып тора	20	
	Хужалык буенча барлык максималь балл :	250*	

- * 201-250 балл - I категорияле хужалык;
 150-200 балл - II категорияле хужалык;
 150 баллдан кимрәк – хужалыкка категория бирелми

Бюджет ярдәме алу өчен өстәмә шарт:

	Һәр елны янадан карала		
	- бөртекле, бөртекле-кузаклы культураларның һәм ярма культураларының орлыкларын сату	3,0 ц/га	
	- терлекнең күплеге уртача республика күрсәткечләренә караганда 25 процентка арту	2,0 ц/га	

Бәяләмә

Комиссия әлеге акт нигезендә _____ категория бирергә тәкъдим итә.

Эшче комиссия әгъзалары:

_____	_____
(имза)	(ФИАи)
_____	_____
(имза)	(ФИАи)
_____	_____
(имза)	(ФИАи)
_____	_____
(имза)	(ФИАи)

Акт белән таныштым:

Оешма житәкчесе

_____ (имза) _____ (ФИАи)

Баш агроном

_____ (имза) _____ (ФИАи)

дата _____ мөһер (булган очракта)